

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt: **Podpora inkluzivního vzdělávání v Krnově**

CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000170

Souhrnná zpráva za období červenec 2016 - únor 2017

Doučovací klub na škole SPgŠ a SZŠ

Doučování žáků SŠ v doučovacím klubu na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole v Krnově

Na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole se pro potřeby žáků otevřel, v rámci projektu „Podpora inkluzivního vzdělávání v Krnově“, doučovací klub (od 1. 9. 2016), ve kterém se doučují cizí jazyky (angličtina, němčina, ruština, latina), biologie, matematika a hra na klavír. Nabídka doučování byla pro žáky střední školy výzvou a hned v průběhu září se naplnily všechny nabízené předměty.

V rámci doučovacího klubu SŠ doučující pedagogové přizpůsobují práci i výukové materiály žákům střední školy tak, aby dokázali interpretovat žákovy obtíže v předmětu, poskytovat mu zpětnou vazbu, klást otázky, konsolidovat učení a posouvat ho na požadovanou úroveň. Pedagogové v rámci doučování nabízejí žákům alternativní způsoby výuky a práce. Instrukce doučujících pedagogů tak pomáhají postupně a nenásilně upravovat cíle, metody, rychlost a dokonce i povahu doučování tak, aby byl brán zřetel zvláště na individuální potřeby žáků. Doučování se však nezaměřuje pouze na samotné aktivity spojené s úkolem, naopak může přispět k objevení a rozvoji některých prvků významných pro žáka při řešení úkolů, i při navazování vztahu založeného na kooperaci, důvěře a přátelství.

V průběhu září 2016 využilo doučovacího klubu SŠ 60 žáků a za 1. pololetí bylo tímto způsobem podpořeno 63 žáků, z čehož dva žáci již od ledna nevyžadují podporu.

V současné době je stav doučovacího klubu na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole následující: žáci docházející do doučovacího klubu z jazyka ruského byli na počátku projektu malinko rozpačití a nejistí, ale s přibývajícimi lekcemi si začínají být v jazyce jistější a žáci 2. ročníku začínají uvažovat o možnosti z jazyka ruského maturovat.

Také práce v doučovacím klubu latinského jazyka byla efektivní. Prokázaly to jednoznačně výsledky pololetní písemné práce. Celkové zlepšení je viditelné i v běžných hodinách latinského jazyka. Doučování tohoto jazyka využívají především studenti oboru Zdravotní asistent.

Vyhodnocení činnosti doučovacího klubu se zaměřením na jazyk německý a jazyk ruský za 1. pololetí je rovněž velmi pozitivní. Vyučující pracuje s třemi různými skupinami žáků, žáci docházejí na doučování pravidelně a se zájmem. Žáci hodnotí možnost doučování velice kladně, protože jim to pomáhá zkvalitnit své cizojazyčné znalosti a rychleji dosahovat vytýčeného cíle. S žáky čtvrtého ročníku se vyučující snaží o prohloubení znalostí, především u jednotlivých maturitních konverzačních témat a gramatiky pro jazykovou úroveň B1 podle

SERR. Předpokládá se, že znalosti nabyté v těchto hodinách žáci opravdu zúročí u maturitní zkoušky.

Jak efektivní je doučování biologie, se pravděpodobně projeví až na konci tohoto školního roku po přijímacích zkouškách na vysoké školy.

Doučování z matematiky stále nabývá na důležitosti, zvláště s blížící se pololetní klasifikací si studenti uvědomovali potřebu posílení některých kompetencí a procvičení učiva, které nebyli schopni pojmut v běžných vyučovacích hodinách.

Po šesti měsících navštěvování doučovacího klubu hry na klavír, pomohly doučovací hodiny žákyním 1. ročníku dokonce k posunu na lepší klasifikační úroveň v daném předmětu.

Po prvním pololetí školního roku lze u žákyň navštěvujících doučovací klub anglického jazyka vnímat taktéž pozitivní změny. Díky komunikačním cvičením získaly žákyně dovednosti, které zrychlují a zpřesňují jejich reakce. V psané formě ubývá gramatických chyb. K výraznějšímu posunu došlo zejména u studentek 4. ročníku.

Motivace žáků ZŠ ze socio-ekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a žáků ohrožených školním neúspěchem v doučovacích klubech NNO

Co se týče motivace žáků ze socio-ekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a žáků ohrožených školním neúspěchem v doučovacích klubech NNO za 1. pololetí, žákyně Střední pedagogické školy a Střední zdravotnické školy získaly v doučovacích klubech spoustu nových zkušeností. Seznámily se podrobně s chodem doučovacích klubů a jejich náplní a měly příležitost zjistit, že práce s dětmi se SVP není tak lehká, jak se domnívaly. Zvláště když je dětí více, je obtížnější je všechny zaujmout. Naučily se, že je potřeba přistupovat k dětem otevřeně a partnersky a hlavně, že vlastní postoj a vzorec chování je pro pozici staršího kamaráda nesmírně důležitý.

Nejčastěji se studentky v rámci peer tutoringů v doučovacích klubech věnovaly žákům 1. až 5. třídy, motivovaly je k učení a pomáhaly jim v plnění úkolů zadaných kmenovou školou. Studentky se snažily hledat takové formy práce, které by dětem pomohly obtížnější učivo pochopit a přitom bylo pro ně zábavné.

Ani proces samotného doučování nebyl tak snadný, jak se z počátku jevílo. Studentky se na doučování pečlivě připravovaly a i přes organizační náročnost jim práce s dětmi přinášela spoustu pozitivní energie, jelikož děti měly málokdy špatnou náladu a často se s nimi i nasmály. Žáci docházející do doučovacího klubu NNO se v průběhu pololetí sami stali otevřenější, přístupnější a motivovanější k plnění úkolů vyplývajících z povinné školní docházky. Stejně tak žákyně v roli „starší kamarád“ jsou v přístupu k žákům jistější, předvídavější a jsou schopny reagovat a korigovat některé výraznější projevy chování. Studentky si do dalšího pololetí v roli „starší kamarád“ stanovily cíl prohlubovat vědomosti v oblasti speciální pedagogiky, zvláště v přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a zdravotním postižením a také si průběžně obohacovat své portfolio o nové a zajímavé materiály, metodické listy a zajímavé pomůcky pomáhající v podpoře žáků.

Motivace žáků ze socio-ekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a žáků ohrožených školním neúspěchem ve volnočasovém klubu na internátě SŠ

Aktivity volnočasového klubu na internátě SŠ byly po celé období zaměřeny především na podporu dětí v podmínkách adaptace během prvního ročníku školní docházky na ZŠ a na vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí. V rámci projektu připravovaly žákyně Střední pedagogické školy a Střední zdravotnické školy aktivity pro 17 dětí 1. stupně partnerské ZŠ na Žižkově ulici. Ve spolupráci s koordinátorem inkluze a sociálním

pedagogem připravovaly a realizovaly od září 2016 činnosti, které se odvíjely od potřeb, zájmů a přání dětí. Důležitým hlediskem bylo po celou dobu aktivní a podnětné trávení volného času s dětmi, nastavování, porozumění a dodržování hranic v rámci klubových aktivit. Společně s žákyněmi se děti věnovaly rozmanitým činnostem a aktivitám, které v různých oblastech rozvíjely jejich praktické dovednosti.

Díky odpovědné přípravě a spolupráci žákyň se děti mohly dostat do nezvyklých situací a rolí. Naučily se nové hry, soutěže, kvízy, hlavolamy, zajímavá a nenáročná „kouzlička“, kterými mohly ohromit své kamarády a rodiče, učily se hrát na hudební nástroje, postavit nejvyšší a nejúžasnější rozhlednu. V rámci svého klubu se děti mohly naučit vždy něčemu novému, co poté uplatnily ve škole, doma, venku s kamarády, hlavně při rozvíjení vztahů s nimi. Žákyně děti podpořily také tím, že se jim snažily pomáhat v řešení školních i osobních problémů.

Doučování žáků ze socio-ekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí a žáků ohrožených školním neúspěchem v doučovacím klubu na internátě SŠ

Individuální doučování, jehož cílovou skupinou jsou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, probíhá od září 2016 v rámci doučovacího klubu na internátě SPgŠ a SZŠ v Krnově. Doučující žákyně střední školy v průběhu uplynulého období pravidelně pracovaly a připravovaly žáky 1. třídy a žákyni 9. třídy v předmětech, které jsou pro ně nejvíce problematické. Jednalo se hlavně o český jazyk, matematiku a cizí jazyk.

V prvních hodinách doučování se studentky zaměřovaly na mapování schopností a dovedností žáků v jednotlivých předmětech, zjišťovaly, jaké úrovně děti v oblasti školní úspěšnosti dosahovaly a jaké možnosti jejich podpory se nabízely.

V rámci doučování a individuální práce se žáky žákyně SŠ intenzivně procvičovaly školní učivo 1. a 9. třídy. Jednalo se především o psaní domácích úkolů, procvičování základů čtení, psaní, počítání a procvičování v jazyce anglickém. Vysvětlovaly učivo probrané paní učitelkou hravými a pro děti atraktivními způsoby, které sloužily především zapamatování a upevnování učiva. Prostřednictvím doučovacích aktivit se žákyně mohly zaměřit na podporu a rozvoj sebepojetí dětí, jejich citů, vůle, na rozvoj vzájemných vztahů, komunikaci s rodiči dětí, pedagogy. Velmi užitečnými se staly stíratelné tabulky, které při doučování dětí intenzivně využívaly.

Viditelné pozitivní dopady má doučování na mladší děti, u kterých se jejich zlepšení ukazovalo již po prvních měsících. Dlouhodobá a zodpovědná práce žákyň douč. klubu s dětmi a vzájemný kontakt mají evidentně pozitivní vliv na psychiku dětí, jejich sebevědomí, zaujetí pro učení, těšení se na doučování, lepší známky, posílení sebevědomí.

Vzdělávací a volnočasové aktivity zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí žáků

Dne 28. února 2017 jsme s dětmi navštívili v prostorách učebny dramatické výchovy na SPgŠ a SZŠ Krnov divadelní představení souboru Červiven senior, jehož členy jsou bývalí žáci naší školy, nyní už pracující (učitelé), kteří stále ještě chtějí dělat divadlo pro děti. Představení pod názvem Jak Tomáš ke štěstí přišel, je dramatizací literární předlohy knihy Guuse Kuijera -Všehokniha s použitím totemových loutek. Divadelní představení mělo vést děti nejen k uvědomění si vnímání života očima devítiletého dítěte, co je pro dítě v tomto věku důležité, jak složité jsou mezilidské vztahy nejen v rodině, jaké jsou alternativy řešení vzniklých situací, ale také jim ukázat, jak se hraje divadlo.

Koordinátor inkluze na Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole zajišťuje celkovou souhrnu podpůrného systému v oblasti inkluzivního vzdělávání. Vyhodnocuje aktuální stav, přijímá opatření a nastavuje parametry a komunikuje s podpůrným týmem potřeby a připravované inovace. Poskytuje metodickou podporu doučujícím učitelům, v oblasti způsobu práce využívané při doučování žáků se SVP. Pravidelně nabízí materiální a metodicko-odbornou pomoc s individuálními konzultacemi žákyním školy v pozici „starší kamarád“ v NNO a volnočasovém klubu na internátě SŠ, dále také vzájemné si předávání informací o individuálních potřebách žáků doučovacího klubu a metodách inkluzivního vzdělávání. Při pravidelných schůzkách reflektuje práci žákyň, nabízí odborné konzultace a kontroluje portfolia, kde si žákyně vedou pravidelné záznamy, a které si doplňují o metodický materiál.

Sociální pedagog se zajímá o problematiku vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření, úzce spolupracuje s rodiči těchto žáků. Sociální pedagog doporučoval a zajišťoval žákyním vzdělávací materiály potřebné k doučování dětí, jakými jsou například cvičebnice, učebnice, pracovní listy, odbornou literaturu a metodické vedení, které žákyním pomáhalo při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pravidelně také probíhaly konzultace koordinátora inkluze se sociálním pedagogem k motivaci a podpoře žáků ke studiu, k průběhu doučování žáků, vedení žákyň (peer tutoring) a k odbornému dohledu nad žákyněmi v doučovacím a volnočasovém klubu na internátě SŠ.

Naši školu navštívila **pedagogická konzultantka** - Mgr. Hana Drábková Sobková, Ph.D, která dne 3. 11. 2016 se dvěma pedagožkami a žákyněmi, které provádějí peer tutoring probrala téma vzdělávání žáků ze sociálně vyloučených lokalit a možnosti účinné pomoci.

Přínosem byla rovněž **supervize** s Mgr. Zuzanou Faldynovou dne 19. 1. 2017, která sociálního pedagoga a koordinátorku inkluze velmi zajímavým způsobem motivovala v hledání nových profesních i osobních možností.

Dne 24. ledna 2017 proběhl na internátě SŠ **workshop pro rodiče** a děti navštěvující volnočasový klub na internátě SŠ. Téma workshopu bylo „Jak porozumět svému dítěti“ a mělo reflektovat zájem rodičů o své dítě. V uzpůsobeném prostředí pro komunikaci, spolupráci nebo samostatnou práci si rodiče mohli následně pracovat na osobnostně sociálních aktivitách směřujících k odhalování potřeb vlastního dítěte, odhadování jeho přání, tužeb a hodnotových priorit. Činnosti otevřely prostor pro sdílení a rozhovory o projevech dětí ve volnočasovém klubu na internátě SŠ, o důležitosti naplňování potřeb dětí, hovořili jsme s rodiči o podpoře silných stránek i o skutečnosti, že každé dítě je nadané určitými vlastnostmi a schopnostmi, které je činí jedinečným.

V průběhu tohoto období byla vytvořena **platforma č. 6 na téma: Prevence školní neúspěšnosti**, podtéma: možnosti podpor pro začleňování romských žáků do středoškolského vzdělávání. Na toto téma proběhla dvě odborná tematická setkání, kterých se zúčastnili zástupci základních škol, SPgŠ a SZŠ, Reintegrity a města Krnova. První setkání se uskutečnilo dne 2. 11. 2016 a bylo zaměřeno na přechod žáků, především romských, ze základního vzdělávání na střední školy. Na druhém setkání platformy 11. 1. 2017 proběhlo předání informací ze strany pedagogických pracovníků základních škol, jak aktuálně probíhá příprava vycházejících žáků na přechod ze základního vzdělávání na střední vzdělávání. Aktuální

počet romských žáků vycházejících ze základních škol v Krnově cca 5-6 žáků, u 3 žáků je předpoklad, že budou pokračovat ve studiu na odborném učilišti.

